

DVOKLOPNIKI – SLABO POZNANA SKUPINA RAKOV

// Nataša Mori

Dvoklopniki (Ostracoda) so majhni raki, ki so na prvi pogled podobni našim najmanjšim školjkam – graščem (*Pisidium* sp.).

SPREGLEDANA PESTROST

Stoječe vode so znane po izredni pestrosti vodnega življa. Poglede vnetih opazovalcev narave hitro pritegnejo barviti kačji pastirji, spretni vodni drsalci in, seveda, karizmatične dvoživke. Bolj pozoren opazovalec pod vodno površino opazi tudi hitenje številnih vodnih žuželk ali pa celo mrgolenje drobnih »pikic«. Način premikanja pa tudi območje, kjer so te »pikice« zapažene, je prvi namig, ali gre za slabo poznane rake ceponožce (Copepoda), vodne bolhe (Cladocera) ali rake dvoklopnike. Prvi se premikajo sunkovito, hitro spreminjajo smer gibanja in so pogosteje opaženi v vodnem stolpcu.

Dvoklopnik z latinskim imenom *Cyprois marginata*, prvič najden v Sloveniji na letošnjem dogodku Bioblitz Slovenija 2023 na Vojskem foto: **Nataša Mori**

Tukaj plavajo tudi počasnejše vodne bolhe, katerih ime zavaja, saj tudi te spadajo v skupino rakov. Zadnji, tudi počasnejši – raki dvoklopniki, se radi skrivajo med vodnim rastlinjem ali pa plazijo po dnu.

NEKAJ ZANIMIVOSTI O ŽIVLJENJU DVOKLOPNIKOV

Raki dvoklopniki imajo posrečeno slovensko ime, ki nazorno opisuje njihov zunanji videz: dvodelna trdna lupinica, ki obdaja členjeno telo. Zaradi lupinice jih nepoznavalec ali nepozoren določevalec lahko uvrsti tudi med školjke. Seveda je njihov način življenja popolnoma drugačen, predvsem se prosto gibljejo. Dvoklopniki se hranijo z algami in drugimi enoceličnimi organizmi, organskim drobirjem, objedajo odmrlo ali živo vodno rastlinje ali nevretenčarje. Nekateri objedajo celo kožo dvoživk.

Zaradi slabe raziskanosti skoraj pri vsakem terenskem vzorčenju še neraziskanih območij odkrijemo novo vrsto za Slovenijo.

Dvodelna lupinica jim omogoča, da se vanjo skrijejo in tako preživijo tudi daljša obdobja suš ali drugih neugodnih razmer. Tudi jajca dvoklopnikov so zelo trpežna, odporna proti suši in zmrzali. Zelo pomembna lastnost je njihova odlična sposobnost razširjanja. Veter, ptice, ribe, dvoživke, vodni nevretenčarji, vsi lahko prenašajo žive osebkke ali jajčeca na daljše ali krajše razdalje. Posledica je velik delež vrst, ki so razširjene po celem svetu. Ne smemo pa pozabiti tudi na transport s pomočjo človeka. Predvsem akvaristika je lahko izvor prenosa potencialno invazivnih vrst!

Vrstna pestrost dvoklopnikov je izjemna. Naseljujejo ne samo stoječe vode, marveč večino vodnih okolij, tudi morskih, najdemo pa jih tudi v vlažnih okoljih kopnega. Trenutno je v celinskih vodah znanih prek 2300 vrst dvoklopnikov, od teh je za Slovenijo, ki je zelo slabo raziskana, znanih 70 vrst.

Pogosta vrsta dvoklopnika z latinskim imenom *Heterocypris incongruens* v manjših, občasno presušenih vodah, še posebej pogosta pa v vodah, poraščenih s podvodnim rastlinjem.

foto: **Nataša Mori**